

איצרות

גליון שבועי מאוצרותיהם של רביה"ק רבי נחמן מברסלב ותלמידיו זיע"א

מה נשמע?

■ שהחינוך וקיימנו והגיענו לזמן הזה

בשורה משמחת לקהל אנ"ש. יצא לאור ספר חדש "ליקוטי רפואות" ובו לקט מכל ספרי רבנו רבי נחמן מברסלב ותלמידיו זצ"ל, כלשונם ממש, על כל ענייני רפואות הגוף והנפש, ערוך לפי סדר א-ב, כאשר על כל חולי מופיעות תפילות תחינות ובקשות מתוך הספר "ליקוטי תפילות" של רבי נתן מברסלב זצ"ל; ועל כל נושא – מעשיות תורות ושאר ענייני מזור ומרפא. בסוף הספר מופיעות כל האמירות הנזכרות בספרי רבינו כמסוגלות לישועה.

הספר מחולק לפסקאות קטנות, באופן שיקל על הקורא לקרוא קטע קטע לפי נושאים. הכל באותיות גדולות ומאירות עיניים. מצורפים לספר מפתחות לפי ערכים ונושאים, בהם יוכל הקורא למצוא מיד את מבוקשו.

להשיג במכון "לב הנחל" להדפסת והפצת ספרי רבינו הקדוש מברסלב:

ירושלים: ת.ד. 5920; בני ברק: כולל ברסלב, רחוב אלשך 5,

וכן בכל ריכוזי ברסלב ברחבי הארץ.

הפצה ראשית: נחמן - טלפון: 02-5712385, 052-7653662

הנחה לבתי כנסת ולכמויות גדולות.

ניתן להנציח שמות בספרים שייצאו לאור בקרוב, לעילוי נשמה, להצלה ולרפואה.

הפחד 'שמא יגרום החטא' מחייב שמחה

כך שלסיום, אנו סובלים מצרה אחת ויחידה: החטא! כי גם כל הייסורים והסכנות והצרות העוברים על האדם בגשמיות, חס ושלום, כולם הם בחינת צרות הנפש, כי אין מיתה בלא חטא ואין ייסורים בלא עוון. ועיקר הייסורים הם העוונות" (ליקוטי הלכות, ברכת הרי"ד, מב). ולכן גם, הפתרון היחיד, הוא להתבודד יום יום ולהתחרט אז על המעשים הרעים, ולשוב אל ה'.

כשבאו השליחים וסיפרו ליעקב שעשיו הולך לקראתו וארבע מאות איש עמו – אנו קוראים בפרשת השבוע – יעקב אבינו התמלא פחד, "וירא יעקב מאד ויָצַר לו".

ממה נתיירא יעקב אבינו – שואל רבי יעקב בר אידי בגמרא (ברכות ד ע"א) – הרי כבר הבטיחו ה' מפורשות: "והנה אנכי עמך ושמרתיך בכל אשר תלך", מהו אם כן הפחד הגדול מעשיו?

עונה על כך האמורא רבי יעקב: יעקב אבינו זכר גם זכר את ההבטחה הגדולה, אך על אף הכל התמלא פחד: "שמא יגרום החטא" – "ויירא יעקב שמא אחר הבטחה החטא, וכדתיניא, שהחטא גורם שאין ההבטחה מתקיימת" (רש"י בגמרא).

"כי יראת העונש תכריחהו לקיים דברי הצדיקים אמתיים שמוזהרים מאד... שיחזק את עצמו בשמחה תמיד... ובוודאי צריכין אנחנו להתיירא מאד לשמוע לדבריהם האמתיים ולקיימם באמת"

יעקב ידע והאמין בכל לב שהעולם מתנהג אך ורק על פי רצון ה', ולכן גם התיירא מאד מהחטא. כי "על ידי שנתגלה שהכל מתנהג ברצונו יתברך, כי הוא יתברך ברא הכל ברצונו בלי שום חיוב כלל, ומחיה ומקיים הכל ברצונו יתברך, ואין שום חיוב הטבעי כלל – על ידי זה נעשה יראה, כי איז יש שבר עונש, ושייך להתיירא מפניו יתברך, כמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה: "ויירא יעקב מאד, אמר: שמא יגרום החטא" (ליקוטי מוה"ר ח"ב, ד).

התוצאה של הפחד הזה היא, התחדשות בעבודת ה' מתוך שמחה עצומה! שכן, "יראת העונש", לא די שאסור לקחת אותה כסיבה לעצבות, אלא "אדרבא, מיראת העונש יחזק את עצמו למצוא בעצמו נקודות טובות ולשמח את עצמו במה שהוא מזרע ישראל על כל פנים; ודייקא על ידי יראת העונש יבוא לשמחה גדולה, כי יראת העונש תכריחהו לקיים דברי הצדיקים אמתיים שמוזהרים מאד את הגרוע שבגרועים, שיחזק את עצמו בשמחה תמיד על פי דרכי עצותיהם הקדושות. ובוודאי צריכין אנחנו להתיירא מאד לשמוע לדבריהם האמתיים ולקיימם באמת... לשמח את עצמו בנקודות טובות שמוצא בו עדיין ולעבוד את השם בשמחה" (משיבת נפש, פ).

ישנם רבים שסובלים, אך לא יודעים מדוע... הם מנסים להיעזר ביועצים כלכליים או נפשיים, בניסיון למצוא את סיבת הסבל ופתרונם. בו בזמן שהתשובה פשוטה וברורה ביותר: חטא גורם סבל!

העולם שלנו לא מתנהג במקריות, חס ושלום, ואין מי שסובל כאן בלי סיבה. יש כאן הנהגה מדויקת ומחושבת, והיא נקבעת לפי מעשיו של האדם. כך שכל ייסוריו וחסרונותיו של האדם הם תוצאה ישירה של התנהגותו הקלוקלת. "כי החיסרון הוא מחמת עוונות, כמו שאמרו חכמינו, זכרונם לברכה (שבת נה ע"א): אין מיתה בלא חטא ואין ייסורים בלא עוון, כמו שכתוב: ופקדתי בשבט פשעם ובנגעים עוונם" (ליקוטי מוה"ר, ח).

"אין ייסורים בלי עוון" – קובעים חכמינו ז"ל, עד כדי כך שממהותם של הייסורים ניתן ללמוד מהם העוונות שמחמתם סובלים. כי "הוא חסד גדול מאת השם יתברך שהוא משלם לאדם מידה

כנגד מידה, שעל ידי זה הוא מבין לפשפש במעשיו ולידע החטא שפגם בו ולשוב בתשובה" (ליקוטי מוה"ר, קפ).

לא זו בלבד, שהסבל והייסורים הם 'תוצאה' מהעוון, אלא יותר מכך: העוון הוא הגורם הישיר שמייסר את האדם. שכן "כל עבירה יש לה צירוף אותיות, וכשעבר איזה עבירה, איז נחקק צירוף רע על עצמותו, ונוקם בו. כמו שכתוב: עונותיכם הטו אלה, וכתוב: תמונת רשע רעה" (ליקוטי מוה"ר, ד). העבירה נחקקת בעצמות, והיא זו שנוקמת באדם ומייסרת אותו.

המדע מציג אלף ואחת פרשנויות לכל סוגי הייסורים והצרות, כשגם הפתרונות שלו הם רבים ושונים. אך היהודי המאמין יודע את הסוד: "אני מאמין באמונה שלימה" – הוא מכריז בכל יום – "שהבורא יתברך שמו גומל טוב לשומרי מצוותיו, ומעניש לעוברי מצוותיו". הטוב שמור לעושי טוב, והרע לעושי רע. נקודה.

התנהגות לא טובה, היא היא הסיבה האמתית והשורשית לכל סוגי הייסורים, הגופניים הכלכליים והנפשיים, הפוקדים את האדם. כשכל שאר הסיבות, אינן אלא תוצאה של הסיבה השורשית הזאת.

גם מצב הרוח היורד ושלל הדאגות למיניהן, אינם נובעים אלא מחטאים. "כי כל הדאגות והעצבות נמשך מהחטאים והעוונות, בבחינת 'אדאג' – מחטאתי" (ליקוטי הלכות, שבת, טו). "וכשעובר עבירה חס ושלום, נמשך עליו עצבות, יגון ואנחה" (ליקוטי הלכות, שבת, ז, מה).

חוק. הלימוד היומי

יום	יום בחודש	ליקוטי מוה"ר	ליקוטי הלכות	ליקוטי תפילות	הדף היומי
שבת	יג	יה:	ל	תפג תפד	ח
א	יד	יט:	לא	תפה תפו	ט
ב	טו	יט:	לב	תפז תפח	י
ג	טז	כ:	לג	תפט תצ	יא
ד	יז	כ:	לד	תצא תצב	יב
ה	יח	כא:	לה	תצג תצד	יג
ו	יט	כא:	לו	תצה תצו	יד

י"ל ע"י "אוצרות ברסלב" ת.ד. 50617 בית שמש

טל, במשרד: 02-9993338 פקס: 02-9926066

לשמיעת סייעורים בשפות שונות 02-9950000

בארה"ב 8552121-718(1)

באנגליה 6085819-203(44)

מפקד הישועות 1800-81-81-81

הפצה למנויים ובתי כנסת: 057-3100646
הנצחה, תרומות ופרסום: 02-9993338

ניתן לקבל את הגליון מידי שבוע גם בדוא"ל
braslav@actcom.net.il

י"ר הוועדה הרוחנית: הרב שמעון טייכנר
עורך: נתן אנשין natananshin@gmail.com
מפיק: נוחעם א. ברזעקי

פירוני העלון: הר"ר נחמן בנשעיה ה"ו, הר"ר נפתלי ברגר ה"ו, הר"ר מרדכי גוטליב ה"ו, הר"ר יצחק גרינולד ה"ו, הר"ר שלמה מרדכי הלוי כנס ה"ו, הר"ר משה ליכטער ה"ו, הר"ר נפתלי שטיצר ה"ו, בחסות חברת "נקודות"

לקראת חנוכה

ומי עומדים נגדם? הכהנים, "הצדיקי אמת, שנקראים כהנים, כמו שכתוב 'כי שפתי כהן וכו'". היינו, על ידי הצדיקים שעוסקים בתורה תמיד, ומעוררין בכל עת שורשי נשמות ישראל, שעל ידי זה נתעוררין הכל לה' יתברך, שעל ידי זה מתגברין בכל פעם לשבר המניעות הבאים מהבגדים הצואים, כי מימי התורה הקדושה מטהרין מהם, וזוכין לבגדים נקיים, בחינת בגדים לבנים".

זה הנס של חנוכה: מאירים את שורש נשמתנו, ונמלטים מ'טיט היוון', מהבגדים הצואים. ולכן בעת הדלקת נר חנוכה, "צריכים לכוון, שעל ידי מצות ההדלקה הקדושה הזאת, ימשיך על עצמו ההארה משורש נשמתו שבתורה, שמאירה בתוך כלל נשמות ישראל הכשרים – על ידי עסק התורה של הצדיקי האמת" (שם).

השמן של נרות החנוכה, הוא "שמן משהת קודש", הדעת הקדושה. "שעל ידי מצות הדלקת נר חנוכה אנו זוכין להמשיך עליו קדושת הדעת הקדוש של התורה הנמשך על ידי הצדיקי אמת, שעל ידי זה נטהרים מהבגדים הצואים שמהם כל המניעות וזוכין לבגדים לבנים" (שם).

כשאנו מדליקים את נרות השמן, מתקיים בנו הפסוק: "בכל עת יהיו בגדיך לבנים ושמן על ראשך אל יחסר". "שעל ידי 'שמן על ראשך אל יחסר', היינו בחינת השמן של נר חנוכה – על ידי זה זוכין לבגדים לבנים, בחינת 'בכל עת יהיו בגדיך לבנים' " (שם).

עלינו להתחבר בלימודנו לצדיק האמת; הוא זה שיכול לעלות לשורש העליון של שישים ריבוא נשמות ישראל, ולהכניס הארה לשורש הנשמות.

מי שעדיין עטוף בבגדים צואים, דומה למי שטבע בטיט סמיך ודביק. "כי אלו הבגדים הצואים שיש לכל אדם – כל זמן שלא תיקן חטאיו, ובפרט מי שנתלכלך כמו שנתלכלך רחמנא ליצלן, שעל ידי זה מתעוררין ומתגברין עליו המניעות והמסכים בכל פעם, והם משתטחים לפניו ומפסיקין מאד מאד כמו נהר ממש – הם בחינת יון מצולה ואין מעמד, בחינת 'טיט היוון' שמתדבק מאד בכל פעם. ומשם באים כל הנפילות וההתרחקות של הרבה בני אדם מה' יתברך, כי אפילו אם מתעורר לפעמים לשוב לה' יתברך, תיקף משתטחים כנגדו ואינם מניחים אותו להתקרב, וכן בכל פעם. ועל זה צעק דוד: 'טבעתי ביון מצולה ואין מעמד', 'הצילני מטיט ואל אטבעה' " (שם, ג).

וזהו טומאת מלכות יון הרשעה שהחזירה בעולם את תרבותם הקלוקלת, ובכך הגבירו את "טיט היוון" שגרמו לנו להתקל בקשיים רבים ועצומים בעבודת ה', עד אשר מרוב הקשיים מתגברת בלבנו ההרגשה שהיוונים בזמנם ביקשו להחזיר בנו: "אין לכם חלק באלקי ישראל"; אין לכם סיכוי להתקרב אל ה'.

"התניצות שהנשמות מתניצין ומאירין ומעוררין את הפושעי ישראל בתשובה ומולידין נשמות גרים – זה מכונה בשם 'פלאג', כי עדיין רחוקים מהקדושה מאד ויכול להיות להם מניעות רבות, וצריך להם יגיעות רבות כדי להפשיט מהם הבגדים צואים שהלבישו, כמו שכתוב (זכריה ג): 'הסירו הבגדים הצואים, כי אלו הבגדים הצואים הם מונעים אותם מלהזור לקדוש ברוך הוא, והם מפסיקים כמו נהר המפסיק, שאי אפשר להלך דרך אותו נהר, וצריך להשליך הבגדים הצואים'." (ליקוטי מוהר"ן ח"א, יד)

כל חטא מלביש את הנשמה ב"בגדים צואים", והם אלה שגורמים לאדם את כל הקשיים והמניעות בדרכו לעבודת ה'. "וזה צריך כל אדם לידע: כשרוצה להתקרב לה' יתברך, ורואה שהמניעות והמסכים מתפשטים כנגדו מאד מאד, ובפרט כשכבר התחיל מעט ורואה שבכל פעם משתטחים כנגדו יותר ויותר, ולפעמים רואה שאחר כמה ימים ושנים שנדמה לו שכבר התחיל להיטהר קצת, חזר ונפל והתגברו עליו התאוות וההרהורים בהשתטחות עצום מאד רחמנא ליצלן – צריך שידע שכל זה נמשך מהבגדים הצואים שעדיין לא נודך מהם, שמשם כל המניעות וההתגברות" (ליקוטי הלכות, בציעת הפת, ה).

הדרך להיטהר מבגדים צואים אלו היא, להאיר את הנשמה בלימוד תורה בקביעות, דבר יום ביומו. אך כדי שלימוד התורה יאיר עלינו הארה משורש נשמתנו,

נעקבות הדורות בחסידות

דורות

רבי דוב-בער ה'מגיד' ממזריטש

פי כן היה הבעש"ט אומר תורה מאותה הבינה שהיא למעלה מחכמה" (שם).

עוד מובא שם, כי פעם סיפרו לרבינו בשם צדיק אחד שאמר על המגיד הקדוש, שבכל הסתכלות שהיה מסתכל, היה רואה את שבעת הרועים. השיב רבינו ז"ל: "על המגיד ז"ל יש להאמין הכל". כן השמיע רבינו "עוד הפלגות גדולות שהפליג בענין קדושת המגיד ז"ל" (תקנז).

הגאון הקדוש רבי נחמן מטשערין, תלמיד מוהר"ן, ליקט בספר 'דרך חסידים' את דברי תורתו של המגיד ממזריטש שצוטטו בספרים: 'אור תורה' לרבי ישעיה מדינוביץ, 'ליקוטי יקרים' לרבי יהודה לייב כהן, 'כתבי הקודש' למגיד מקוויניץ ועוד. וכן מדברי המגיד הפאורים בספרי תלמידיו.

"בימי המגיד ז"ל היה איש עשיר ומיוחס, והיה מתנגד לאנשי המגיד. וסיפרו לו אנשי מזה האיש, ואמר להם שיראו לקרב אותו אליו, ולהשתדל בזה מאד ולהתפלל להשם יתברך שיעזור להם. וכן עשו, עד שעורם ה' שהביאו אותו להמגיד ז"ל ונעשה איש כשר, ירא שמיים, אך התחיל לירד מנכסיו. ואמר המגיד ז"ל, 'שאלו שניהם אי אפשר שיהיו במקום אחד, היינו תורה וגדולה, כי 'הרועה להחכים ידרים, להעשיר – יצפין' (בבא בתרא כה ע"ב). נמצא, כשרוצה להחכים עליו לעמוד בצד דרום, על-כן אי אפשר לו להעשיר, כי כשהוא בדרום אי איננו בצפון, והרי עשירות בצפון. וכן להפך. כי אם הוא בתכלית העניות, שהוא אין ממש, אי אינו עומד בשום צד, כי אי אפשר לומר עליו שהוא בצפון או בדרום, מאחר שהוא אין ואפס ממש. על כן אפשר שיהיה תורה וגדולה במקום אחד, כגון משה רבינו ע"ה ורבינו הקדוש'."

מסופר, כי פעם נסע אל המגיד חברו ותלמידו רבי נחום מטשערוביל, בכדי לבקש ממנו עצה נגד גאוה. השיב לו רבי דוב-בער בתמימות: "אמין לי כבוד שאינני יכול להשיא לו שום עצה בנידון זה. שכן, איני יודע איך יכול אדם להתנאות" – –

בספר 'חיי מוהר"ן' מובא, כי רבינו הקדוש אמר שהוא יודע כל הצדיקים שהיו מאדם הראשון ועד עתה, מאיזה מקום היו, מאיזה מקום הם אומרים תורה ובאיזה מקום נשארו בשעת הסתלקותם. והתחיל לחשב: "הבעש"ט מספירת הבינה, וה'מגיד' – מחכמה, אף-על-פי שבינה למטה מחכמה, אף על

נולד בשנת תס"ד בערך, לאביו רבי אברהם, שהיה מגוע רב האי גאון. בהיותו ילד, פרצה דליקה בבית הוריו. משהתברר כי מגילת היוחסין שלהם נאכלה באש, פרצה אמו בככי מור. אמר לה: "אל תבכי, ממני תתחיל בעורת ה' מגילת יוחסין חדשה"... למד בצעירותו אצל הגאון רבי שלמה בער אב"ד לוקאטש עיר מולדתו, ולאחר מכן בלבוב, בישיבתו של בעל הפני יהושע שהחשיבו לתלמיד-חבר שלו. היה גאון וחרף ובקי בנגלה ובנסתר. לאחר נישואיו התגורר בקוריץ ולמד תורה מתוך הדחק, עד שהתמנה שם למגיד-מישורים. לאחר מכן עבר לרובנה שעל גבול פולין-ליטא ושימש שם כמגיד.

בימים ההם החל לזרוח בעולם אורו של הבעש"ט הקדוש. המגיד נסע אליו כדי לתהות על קנקנו. הבעש"ט הראה לו שלימודו הוא "בלי נשמה". המגיד נשאר אצלו והתבטל בפניו, עד שהיה לתלמידו המובהק.

בימיו התלקחה ההתנגדות לדרך החסידות, אשר רבות סבלו החסידים ממנה. אך הוא הפיץ את אור הבעש"ט ביד רמה והעמיד הרבה תלמידים קדושים שהפיצו בעולם את דרך החסידות.

המגיד נסתלק לעולמו ב"ט בכסלו תקל"ג. זמן קצר לפני הסתלקותו עקר את דירתו מרובנה לאניפולי ושם מנוחתו כבוד. בסמוך אליו נטמנו אחר כך שניים מתלמידיו: רבי זושא מאניפולי ורבי יהודה לייב כהן.

בליקוטי מוהר"ן סימן קס"ב, מובא:

נקודה

חזק את חברך,
וכך תתחזק גם בעצמך.

(עפ"י שיחות הר"ן קכ)

"שו"ת" לעולם הבא

ומורי ההוראה בכל תפוצות ישראל" - - -
 רבי אברהם שטרנהרץ חוזר לעירו מטשערין, עולה כמנהגו לקבל את פני זקנו הדגול, וכמובן מוסר לו את דבריו של רב העיר ק. אילו ספרים כדאי לו לכתוב ולהדפיס במקום ספרי החסידות שהוא עוסק בהפצתם.

"אברהם!" פונה אליו הרב מטשערין כשהוא מראה באצבעו על נקודה מסויימת בארון הספרים, "הורד נא לי את ספר השו"ת שחיבר אותו רב שאתה מדבר בשמו".

הספר עולה על השולחן, והרב מתחיל לדפדף בו דף אחר דף, כשהוא מראה לנכדו אהובו כמה הגהות, הערות והשגות שהוסיף בכתב ידו בשולי הגליונות. רבי אברהם נדהם לגלות כיצד מוכיח זקנו הרב, כי במקרים רבים אותו רב לא הצליח להגיע להלכה הנכונה - - -

מנגד הראה לו הרב את ספרי השולחן ערוך שברשותו, כיצד הם מלאים וגדושים בחידושיו בהלכה. רבי אברהם טרם הספיק לעכל את התגליות המרעישות שהוא נחשף אליהן ברגעים אלו, והנה פונה אליו הסבא הגדול ומסביר לו מדוע אין בדעתו לשמוע בקולו של אותו רב:

"אכן יש בכוחי לחבר ספרי שאלות ותשובות רבים, הן בהלכה למעשה, והן בפלפול בסוגיות הש"ס, אך אני מעדיף לחבר שו"ת לקבר..."

ממשיך רבי נחמן ומסביר לנכד ההמום: "כאן בעולם הזה אינני מוכרח לענות תשובה לכל שאלה ששואלים אותי; ואילו בכוא העת, כאשר יכניסו אותי אל תוך הקבר, אהה! אילו שאלות ישאלו אותי... שאלות נוקבות עד מאד יהיו אלו. ושם הרי לא אוכל להתחמק משום שאלה, אצטרך לענות תשובות ברורות על הכל... בכן, במקום לעשות שו"ת לשאלות בעולם הזה, אני מחבר שו"ת לעולם הבא" - - -

"האם מכיר אתה את רב העיר, הבקי בכל מכמני התורה, ידידי היקר רבי נחמן גולדשטיין?"

"בוודאי שהנני מכירו" - ענה רבי אברהם בהתרגשות, "הרי הנני נכדו, בן בתו"..."

הרב הופתע לגלות כי לפניו עומד לא אחר מאשר אחד האנשים הקרובים ביותר לידו הרב מטשערין. רבות חשב על גאון וצדיק זה, אשר למרבה התדהמה, במקום שיהג כמוהו, להדפיס ולפרסם תשובות בהלכה, חידושים על התלמוד והשלחן-ערוך - עוסק הוא בחיבור ספרים חסידיים, כמו "פרפראות להכמה" על ליקוטי מוהר"ן, רמזים על סיפורי מעשיות, נחת השלחן, אוצר היראה, יקרא דשבתא, ירח האיתנים, זמרת הארץ ועוד ספרים שונים בהם ספרי הליקוטי הנודעים "לשון חסידים" ו"דרך חסידים" מתורות תלמידי הבעל-שם-טוב והמגיד ממעזריטש זכותם תגן עלינו.

פנה הרב אל רבי אברהם וכך אמר לו בנימה של פקודה: "כשתשוב לטשערין תעלה לוקנד ותאמר לו בשמי, שיעזוב את הספרים הקטנים שהוא עוסק בכתבתם והדפסתם. תחת זאת יתמקד בחלק הנגלה של התורה - ויאיר את העולם בחידושיו ובתשובותיו בכל מקצועות התורה. אין ספק כי בגאונותו ובבקיאותו העצומה, ספרים כאלו יהיו בוודאי לתועלת גדולה עבור הרבנים

שעת לפנות בוקר מוקדמת, החושך עדיין שולט ביקום, תושבי העיר הגדולה ק. שקועים בשנתם, אבל משכימי הקום כבר עושים את דרכם למקוה הטהרה כדי להתכונן לקראת יום חדש של תפילה, עבודת השם ולימוד תורה.

מצד אחד מגיעים המתמידים שבלמדני העיר, שנתם נודדת מרוב רצונם להתחיל ללמוד תורה עוד בטרם עלות השחר; ומאידך גיסא באים גם עובדי השם המופלגים, ביניהם בולטים חסידי ברסלב הידועים מאז ומקדם בקימת החצות ובעבודתם את בוראם.

גם רב העיר הנודע, שלאחרונה הוציא לאור את ספר תשובותיו בהלכה ופרסמו בכל ערי המחוז, נמנה בין המשכימים. בדרכו לבית המדרש פונה הוא לבית הטבילה, ירד וטבל עלה ונסתפג.

עם יציאתו מהמקוה פוגש הוא אברך בעל פנים מאירות, עיניו היוקדות מעידות כאלף עדים כי מדובר בן-עליה. הרב אינו טועה בטביעת עינו, טביעת עין של תלמיד חכם. היה זה נכדו יקירו של רבי נחמן רבה של טשערין, הלא הוא החסיד המופלא רבי אברהם שטרנהרץ, מי שלימים כיהן כרב ומורה הוראה בכמה ערים בסביבה.

"מהיכן מר?" - שאל הרב את רבי אברהם.

"מטשערין" - היתה כמובן התשובה.

גניזות

מחקרים היסטוריים בחסידות

שאלה:

מה הבסיס ההלכתי לנפילת אפיים בשחרית על יד שמאל?

תשובת הר"ר יחיאל דוד אנשין:

ידוע המובא בספר חיי מוהר"ן, תמוח: "שמעתי בשמו [של רבינו] מהרב דפה ברסלב, שפעם אחת היה בדרך והתפלל שחרית, ונפל על פניו על ימינו כנהוג עכשיו, ובא אליו רב סעדיה גאון ואמר לו שגם בשחרית צריכין ליפול על שמאל".

אכן כך מובא בטור או"ח סימן קלא בשם נטרונאי גאון, וברבינו בחיי פרשת קורח טו, כב בשם רב האי גאון, ובתשובת הגאונים, שערי תשובה סימן רו, בשם רב שרירא גאון - שיש ליפול על צד שמאל, וזאת מבלי לחלק בין שחרית למנחה.

הטעמים שנאמרו בדבר הם: א. על פי הפסוק "שמאלו תחת לראשי וימינו תחבקני"; ב. זכר לקרבן תמיד שהפכוהו בשחיטתו לצד שמאל; ג. דרך חירות, כדי להראות שנמחלו עוונותינו; ד. להכניע את הדין שצד שמאל רומזת עליה; ה. השכינה בימין המתפלל, וכשנוטה לצד שמאל, פניו כלפי השכינה; ו. להזכיר זכות העקידה שאז שכב יצחק על צד שמאל.

כמה וכמה ראשונים כתבו גם כן שיש ליפול על צד שמאל, מבלי לחלק בין שחרית למנחה, וכן דעת המחבר בשו"ע וכמה מן האחרונים. וכן משמע בכתבי האריז"ל שער הכוונות נפילת אפיים דרוש ג, שם כתוב: "יהר כשנופל על פניו, שלא ישים פניו תוך ידו השמאלית ממש. אמנם ישים פניו על זרועו השמאלית; והרי לפי האריז"ל מניחים תפילין גם במנחה כמובא שם, תפילת המנחה דרוש ב.

אמנם הרמ"א בסימן קלא סעיף א הכריע דעת רוב האחרונים, שבשחרית נופלים על צד ימין, וטעמו הוא, שאין זה דרך כבוד ליפול על היד שהתפילין עליה. אך האליה-רבה חולק על הרמ"א וכמובאר הטעם בשיבלי הלקט שאין זה בזיון לתפילין, שכן התפילין מונחות בגובה היד, ואילו נפילת אפיים היא על הזרוע.

(בשבוע הבא א"ה - אודות המתפלל שחרית בבית כנסת אחר, אם יפול על ימינו, משום "לא תתגודדו")

לחידודא

חידה מס' 159

מי מגדולי דורו של רבינו כתב עליו "מחותני"?

הפתרון לחידה מספר 158

על מה כתב מוהרנ"ת שהוא מצוה גדולה מהכל?
 - המצוה "ושנתם לבניך"
 (עלים לתרופה רנא)

זכה בהגולה לחידה מס' 157

נחמן ישראל ינאי, קרית ברסלב, צפת
 בסך 50 ש"ח זכות קניה בחנות ספרים 'ברסלב'
 רחוב מאה שערים 110 ירושלים

אמונה מנשלת תאוות ממון

הרב שלמה אהרן גוטליב

בספרי רבינו אנו מוצאים - יותר מכל ספרי החסידות - התייחסות מיוחדת לתאוות הממון, גנותה והזמרתה.

כך מתוארים בליקוטי מוהר"ן ח"א כג: "אלו בני אדם הנופלים בתאוות ממון, ואינם מאמינים שהקב"ה יכול לפרנס את האדם בסיבה קלה, ורודפים אחר פרנסתם בניגוע גדולות, והם אוכלי להם בעיניבון".

וכך גם בסיפורי מעשיות (מעשה ים) - שם מסופר על 'בעל תפילה' שהיה יכול להוציא אנשים מכל התאוות, חוץ מתאוות ממון - מתבטא רבינו שלממון יש ריח של טינוף ממש. כמו כן בשאר ספרי רבינו מובאים ביטויים קשים על תאוה זו.

בליקוטי מוהר"ן ח"ב, תורה א, מבאר רבינו שבפסח מתקנים אנו את תאוות הממון. אך יש להבין, במה קשורה היציאה מגלות מצרים לענין תאוות ממון?

ובכן, ידועה אימרת הבעש"ט: "פרנסה נותן השי"ת, ואילו עבודתו על הפרנסה היא בשביל העוונות שלנו". לאמור, שההשתדלות איננה מועילה מאומה; ומדוע אם כן צריך לעשות השתדלות? כמה טעמים נאמרו על כך, אולם ברור שאין שום קשר בין ההשתדלות שהאדם עושה, לבין פרנסתו, שכן כל פרנסתו כבר קצובה מראש השנה, ומה שמוכן לו הוא יקבל בכל אופן שהוא.

אם כן, מדוע אין אנו יושבים בבתינו רגועים? כי אנו בגלות, ואנו נוטים להאמין שלכל דבר יש סיבה טבעית, וכי בלעדיה לא יבוא הדבר. מה שאין כן כשאדם מאמין באמונה שלימה, וידוע שהכל מתנהג על פי גזירת ה', וכי בכל רגע ורגע מתחדש העולם בהתאם לרצון ה', כדברי רבינו בליקוטי מוהר"ן ח"א, תורה ז: "כי עיקר הגלות אינו אלא בשביל חיסרון אמונה... ואמונה הוא בחינת תפילה... וזה בחינת נסים למעלה מהטבע, כי התפילה למעלה מטבע, כי הטבע מחייב כן - והתפילה משנה הטבע. וזה דבר נס. ולזה צריך אמונה, שיאמין שיש מחדש ובידו להחדש דבר כרצונו".

האדם מחשב לו חשבונות כיצד ישיג דבר מסוים ע"י השתדלויות מסוימות, ובאם משתבשת לו אחת מהתכניות, הוא חושב שלא יוכל עוד להשיג את מטרתו. ברם, אם היה מאמין שהקב"ה יכול לפרנסו בסיבה קלה, כלומר, שעל אף כל חישוביו ותכניותיו, יכול הקב"ה לזמן לו את הדבר בו ברגע בלי שום יגיעות - היה חי כל ימיו בחירות וברגוע.

כשיהיה ברור לאדם דבר זה, שההשתדלות איננה מועילה מאומה, וכי כל מה שעושים בשביל הפרנסה אינו אלא כדי לצאת ידי חובת ההשתדלות - הוא יפסיק לרדוף אחרי הממון עד שלא תהיה לו שום תאוה לממון, שהרי הכל רק מאת ה' והוא הוון והמפרנס.

זוהי אפוא שלימות האמונה, שהאדם יאמין וידע בבהירות כי כל הנעשה בעולם, מאת ה' הוא. כשאדם מאמין באמונה שלימה שאין שום טבע כלל, אזי הוא יוצא מגלותו הפרטית, ואף מקרב את הגאולה הכללית.

(מסודר מתוך שיחתו של הרב שלמה אהרן גוטליב שלי"ס"א ניתן להאזין לשיעור המלא במערכת השמע של 'אוצרות ברסלב' 02-9950000. אידיש, 1, 7, 1, 9, 3, 1)

אחרי החושך מגיע האור

עבודת ה' בתורה ובתפילה מהווה קו-קשר ישיר עם בורא העולם. קשר זה מהווה מקור עצום לאור המתחדש בלב האדם תמיד, ללא הפסק. אור זה מתבטא בכך שהלימוד נהיה נהיר וברור ללומד עד שמתחדשים לו הבנות וביאורים עמוקים; וכן בתפילה - בכך שדיבורי התפילה מאירים למתפלל, והוא מרגיש שהם מבטאים בדיוק את רחשי לבו כאן ועכשיו.

אבל פעמים, ואפילו יותר מפעמים, האור מתעמעם, או אז צריך לדעת ולהאמין שלקב"ה יש עונג גדול גם מלימוד ומתפילה שכאלה, כמו שהו, למרות החושך האופף אותן. כפי שאומר הכותב בשיר השירים: "ודגלו עלי אהבה" וחו"ל פירושו: "אל תקרי 'ודגלו', אלא 'ולגלו' עלי אהבה", כלומר, שהקב"ה אוהב גם עבודה שלכאורה ניתן ללגלג עליה.

שני מצבים אלו בעבודת ה', בזמן חושך ובזמן הארה, נקראות "יעקב" ו"ישראל". שכן יעקב נקרא על שם הסוף: "וידו אוהות בעקב עשוי", היינו שכעת אינו מרגיש שום אור, אלא מאמין שהקב"ה מתענג מעבודתו וכי בסופו של דבר יזכה לאור ולסיפוק בעבודתו.

זה שנאמר: "כי יעקב בחר לו י-ק ישראל לסגולתו" (תהלים קלה) - שבזמן של חושך - יעקב - הקב"ה בוחר בעבודה שלנו. כתוצאה מכך, הדעת מתחילה להאיר בבחינת 'ישראל', או אז חייבים להחזיר את הדעת הזאת גם 'לסגולתו' - ללמד אותה לעם סגולה.

(עפ"י ליקוטי מוהר"ן ח"א כ)

02-5410100
www.zadikintours.com

שבת חנוכה באומן

ההרשמה בעיצומה!

אורות באומן!

החלה ההרשמה לחנוכה

נתיבים טורס

סיסות לחול | קב"ה צדיקים | אירועים מחיילים

02-633-8444

בעת צרה, בשעת מצוקה. גם בעת שמחה ובכל זמן

מוקד הישועות 1-800-81-81-81

להעברת בקשות לתפילה ולהדלקת נר בקברו של רבי נחמן מברסלב באומן

לישועה והצלחה, לרווח פרנסה, לרפואה, למקשה לילד, לנחת ושמחת חיים

המפיעים											
<p>מרת שושן - ירושלים - פנת</p> <p>הר"ר נתן גרינולט ה"ר הר"ר נתן ברקמן ה"ר הר"ר יוסף גרינולט ה"ר הר"ר מרדכי שפיגל ה"ר</p> <p>תרומה והפיצו 1500 גליונות</p> <p>לע"נ אחיה/ גיסם הב' פנחס יצחק ז"ל ב"ר יבלחס"א ישראל גרינולט ה"ר</p> <p>נלבי"ד יד כסלו תשס"ב. ת.נ.צ.ב.ה.</p>	<p>ירושלים - בית שמש</p> <p>הר"ר שמואל בלוי ה"ר תרם והפיץ 1000 גליונות</p> <p>לכבוד שמחת נישואי הבן שניאור זלמן שיחי'</p> <p>ומחנתו הר"ר אלכסנדר פראנק ה"ר תרם והפיץ 500 גליונות</p> <p>לכבוד שמחת נישואי הבת שחתי'</p> <p>זכות ההפצה וזיכוי הרבים יעמדו לזכרונם רב נתן דקדושה</p>	<p>ירושלים</p> <p>הרה"ח נתן ממן שליט"א תרם והפיץ 1000 גליונות</p> <p>לע"נ מחנתו הרה"ח ר' צבי אריה בן ציון בן הר"ר ישראל אבא הונפנדל זצ"ל</p> <p>נלבי"ד י"א כסלו תשס"ב ולע"נ הר"ר ח' אליהו חיים בן הר"ר קלנימוס קלמן חוץ זצ"ל</p> <p>נלבי"ד י"א כסלו תשס"ב. ת.נ.צ.ב.ה.</p>	<p>מני ברק</p> <p>משפחת מרקוביץ ה"ר תרומה והפיצו 1000 גליונות</p> <p>לע"נ בן סביחה ז"ל</p> <p>נלבי"ד י"ז כסלו תשס"ז. ת.נ.צ.ב.ה.</p> <p>זכות ההפצה וזיכוי הרבים יעמדו לזכרונם רב נתן דקדושה</p>	<p>בית שמש - ירושלים</p> <p>הר"ר שמואל הרב"ץ ה"ר תרם והפיץ 500 גליונות</p> <p>לכבוד שמחת נישואי הבן שחתי'</p> <p>ומחנתו הר"ר שמואל ארי גומב ה"ר תרם והפיץ 500 גליונות</p> <p>לכבוד שמחת נישואי הבת שחתי'</p> <p>זכות ההפצה וזיכוי הרבים יעמדו לזכרונם רב נתן דקדושה</p>	<p>בית שמש</p> <p>הר"ר יעקב אדרי ה"ר תרם והפיץ 500 גליונות</p> <p>לע"נ ר' דרור יצחק בן שבע ז"ל</p> <p>נלבי"ד י"א כסלו ת.נ.צ.ב.ה.</p>	<p>פנת תקוה</p> <p>הר"ר יעקב אדרי ה"ר תרם והפיץ 500 גליונות</p> <p>לכבוד שמחת נישואי הבן שחתי'</p> <p>ומחנתו הר"ר אהרן בלאל בעוביץ ה"ר תרם והפיץ 500 גליונות</p> <p>לכבוד שמחת נישואי הבן שחתי'</p> <p>זכות ההפצה וזיכוי הרבים יעמדו לזכרונם רב נתן דקדושה</p>	<p>לנגדו</p> <p>הר"ר נתן הירש ה"ר תרם והפיץ 1000 גליונות</p> <p>לכבוד שמחת הבר-מצוה שחתי'</p> <p>זכות ההפצה וזיכוי הרבים יעמדו לזכרונם רב נתן דקדושה</p>	<p>בית שמש</p> <p>הר"ר ישראל גרינולט ה"ר תרם והפיץ 500 גליונות</p> <p>לכבוד שמחת נישואי הבן שחתי'</p> <p>ומחנתו הר"ר נתן פלברבוים ה"ר תרם והפיץ 500 גליונות</p> <p>לכבוד שמחת נישואי הבת שחתי'</p> <p>זכות ההפצה וזיכוי הרבים יעמדו לזכרונם רב נתן דקדושה</p>	<p>בית שמש</p> <p>הר"ר משה סאטמט ה"ר תרם והפיץ 500 גליונות</p> <p>לכבוד שמחת הולדת הבן שיחי'</p> <p>זכות ההפצה וזיכוי הרבים יעמדו לזכרונם רב נתן דקדושה</p>	<p>בית שמש</p> <p>הר"ר ישראל גרינולט ה"ר תרם והפיץ 500 גליונות</p> <p>לכבוד שמחת נישואי הבן שחתי'</p> <p>ומחנתו הר"ר מאיר ביטו ה"ר תרם והפיץ 500 גליונות</p> <p>לכבוד שמחת הולדת הבן שיחי'</p> <p>זכות ההפצה וזיכוי הרבים יעמדו לזכרונם רב נתן דקדושה</p>	<p>בית שמש</p> <p>הר"ר נתן חיים קרלנר ה"ר תרם והפיץ 500 גליונות</p> <p>לכבוד שמחת הולדת הבת שחתי'</p> <p>זכות ההפצה וזיכוי הרבים יעמדו לזכרונם רב נתן דקדושה</p>

לחדל ליק את הנשמה...

שבת חנוכה באומן

בסטנדרט השירות של אירופנים

מגוון מסלולים - אפשרות לטיסות משולבות - נסיעות פנים < אש"ל מלא ברמה גבוהה > מחירים משתלמים במיוחד!

החל מ-\$499

מגוון מסלולים - אפשרות לטיסות משולבות - נסיעות פנים < אש"ל מלא ברמה גבוהה > מחירים משתלמים במיוחד!

רח' מלכי ישראל 16 ירושלים | מוקד אירופנים: 02-800-80-80